

Kariyer Engelleri Ölçeği (KEÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kariyer Engelleri Ölçeği (KEÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24371>

Özet

Kariyer Engelleri Ölçeği (KEÖ), bireylerin kariyer gelişimlerinde sızrasında algıladıkları ve karşılaştıkları potansiyel engelleri sistematik olarak ölçmek amacıyla 2018 yılında geliştirilmiş **psikometrik** bir araçtır. Ölçek, özellikle Türkiye bağlamında kariyer planlaması yapan bireylerin karşılaştıkları içsel ve dışsal kısıtlamaları dört ana faktör altında toplamaktadır. KEÖ, kariyer danışmanlığı ve örgütsel psikoloji alanlarında, kariyer gelişimini engelleyen faktörleri tespit etmek ve müdahale programları tasarlamak için önemli bir tanıtı aracı olarak kullanılmaktadır.

Ölçek geliştirme çalışması, KEÖ'nün güçlü yapısal **geçerlilik** ve iç tutarlılık özelliklerine sahip olduğunu göstermiştir. Bu ölçek, kariyer engelleri literatürüne katkıda bulunarak, bireylerin kariyer yollarındaki zorlukları daha nesnel bir şekilde değerlendirmesine olanak tanıtı.

Anahtar Kelimeler

Kariyer Engelleri, Kariyer Gelişimi, **Faktör Analizi**, Psikometrik Ölçek Geliştirme, Özlem Ulađ, Mesleki Danışmanlık

Yazarlar

Özlem Ulađ, Serkan Kızıldağ

Amaç

Kariyer Engelleri Ölçeği'nin (KEÖ) temel amacı, kariyer süreçlerinde karşılaşılan algılanan engelleri güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçebilecek, kültüre özgü bir araç geliştirmektir. Bu ölçek, bireylerin mesleki hedeflerine ulaşmalarını zorlaştıran çevresel (sosyal, örgütsel) ve kişisel (özgüven, bilgi eksikliği) kısıtlayıcı faktörlerin derecesini belirlemeyi hedefler.

Elde edilen veriler, kariyer danışmanlarına ve eğitimcilerle, bireylerin kariyer yolculuklarında deneyimlediği spesifik zorluk alanlarını anlamada yardımcı olmakta ve böylece hedefe yönelik kişiselleştirilmiş müdahale stratejilerinin geliştirilmesine olanak sağlamaktadır.

Yapı

KEÖ, kariyer engelleri konseptini çok boyutlu bir yapı olarak ele almaktadır. Ölçek, kariyer ilerlemesini sekteye uğratan veya yavaşlatan çeşitli içsel ve dışsal baskıları temsil eden dört ana faktörden oluşmaktadır. Bu faktörler, literatürde yaygın olarak kabul gören kariyer engeli teorilerine dayanmaktadır, ancak Türk kültürü ve eğitim sistemi bağlamında özelleştirilmiştir.

Ölçülen bu **psikolojik yapı**, bireyin kariyer kararları ve eylemleri üzerindeki kısıtlayıcı etkileri

değerlendirir. Ölçek maddeleri, genellikle algılanan sosyal destek eksikliği, örgütsel bariyerler, kişisel yetersizlik hissi ve bilgi yetersizliği gibi alanlara odaklanmaktadır.

Geçerlik

KEÖ'nün yapısal geçerliği, doğrulayıcı **faktör analizi** (DFA) yoluyla incelenmiştir. Modelin genel uyum katsayıları, ölçeğin teorik dört faktörlü yapısının gözlemlenen verilerle yeterli düzeyde uyum sağladığını göstermiştir.

Elde edilen temel uyum indeksleri şunlardır: Ki-kare değeri (χ^2) 129 serbestlik derecesinde 405,287 olarak bulunmuştur (Normed $\chi^2=3,142$; $p=,00$). Ayrıca, uyum iyiliği indeksleri CFI (Karşılaştırmalı Uyum İndeksi) =,86; IFI (Artımsal Uyum İndeksi) =,86; NFI (Normlu Uyum İndeksi) =,81 olarak rapor edilmiştir. Kök Ortalama Kare Yaklaşım Hatası (**RMSEA**) değeri ise ,06 olarak tespit edilmiştir. RMSEA değeri (,06), modelin mükemmel uyuma yakın olduğunu gösterirken, CFI ve IFI değerleri kabul edilebilir sınırlarda yer almaktadır. Bu sonuçlar, ölçeğin yapısal **geçerlik** kanıtlarını desteklemektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin iç tutarlılığı, faktör analizi sonucunda ortaya çıkan dört boyut için ayrı ayrı Cronbach Alfa katsayıları hesaplanarak belirlenmiştir. İlk çalışmada, Kariyer Engelleri Ölçeği'nin dört faktörüne ait iç tutarlılık katsayıları sırasıyla 0,79; 0,71; 0,71 ve 0,52 olarak bulunmuştur.

Farklı bir değerlendirme çalışmasında veya ek bir örneklemede, ölçeğin boyutlarının iç tutarlılık katsayılarının daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir: Birinci boyut için 0,96; ikinci boyut için 0,88; üçüncü boyut için 0,94 ve dördüncü boyut için 0,79. Özellikle 0,96 ve 0,94 gibi yüksek değerler, ölçeğin genel olarak mükemmel bir iç **tutarlılık** düzeyine sahip olduğunu ve ölçtüğü yapıyı tutarlı bir şekilde yansıttığını göstermektedir.

Faktör Analizi

Kariyer Engelleri Ölçeği'nin geliştirilmesi sürecinde keşfedici ve doğrulayıcı **faktör analizleri** kullanılmıştır. Bu analizler sonucunda, ölçeğin toplam varyansı açıklayan ve psikolojik olarak anlamlı olan dört boyutlu bir yapıya sahip olduğu belirlenmiştir. Her bir faktör, kariyer engellerinin farklı bir yönünü temsil etmektedir.

Doğrulayıcı faktör analizi (DFA) sonuçları, teorik olarak belirlenen dört faktörlü modelin, toplanan verilerle istatistiksel olarak yeterli düzeyde uyumlu olduğunu kanıtlamıştır. Bu dört faktörlü yapı, KEÖ'nün temel ölçüm yapısının oluşturmada ve ölçek puanlarının yorumlanmasında esas alınmaktadır.

Ölçek Yapısı?

Test Türü: Geliştirme (Özgün Ölçek)

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği (5 Seçenekli)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite Öğrencileri ve Genel Yetişkin Popülasyon

Yaş Grubu: Genç Yetişkinlik ve Üzeri

Popülasyon Detayları: Kariyer planlama aşamasında olan veya kariyerlerinde ilerleme kaydetmek isteyen bireyler.

Test Metodolojisi: Katılımcılar, kendilerine sunulan her bir ifadeye ne derece katıldıklarını 5 aşamalı bir derecelendirme sistemi kullanarak belirtirler.

Derecelendirme Sistemi:

Hiç Katılmıyorum

Katılmıyorum

Biraz Katılıyorum

Katılıyorum

Tamamıyla Katılıyorum

Anahtar Kelimeler

Ç Tutarlılık, Likert Ölçeği, RMSEA, Yapısal Eşitlik Modellemesi, Kariyer Engelleri Ölçeği (KEÖ)

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Özlem Ulaş

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Mevcut Değil

Kurum E-posta Adresleri: ozlem.ulas@giresun.edu.tr

Yazın Adresi: Giresun Üniversitesi, Eğitim Fakültesi (Tahmini Kurum)

Çinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2018

Şinler ve Kullanım Ücreti: Ölçeğin ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanımı genellikle kaynak gösterilerek serbesttir, ancak sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi önerilir.

PDF Kaynağı: Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [kariyer-engelleri-olcegi-keo-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Ulaş, Ö., ve Kızıldaş, S. (2018). Kariyer Engelleri Ölçeği'nin (KEÖ) geliştirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 2-15.

Kariyer Engelleri Ölçeği (KEÖ) Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuş olup hiçbir şekilde değiştirilmemiştir. (Orijinal içerikte ölçek maddeleri yer almamaktadır. Bu bölüm, yalnızca bilgi ve uyarı ile bırakılmıştır.)